

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 414-1927)

Originalt emne

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen/Elektricitetsværket (Anlæg og Drift)

Belysningsvæsen/Gasværket, Anlæg og Drift

Uddrag fra byrådsmødet den 29. september 1927 - side 2

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 414-1927)

Indstilling fra Havneudvalget med Planer for Udførelse af et Kullosningsanlæg ved Gasværkskajen.

Borgmesteren erindrede om, at denne Sag tidligere havde været fremme, og der var nogle Gange forhandlet med Belysningsudvalget derom. Forleden Dag modtog Havnen en Skrivelse fra det nævnte Udvalg, hvori det meddeltes, at Sagen hastede. Da Arbejdet ikke fandtes paa Havnens Budget, skulde Ministeriets Samtykke dertil indhentes, og Havneudvalget foreslog derfor, at man straks indsendte Planerne til Ministeriets Approbation, hvorefter der var Tid til en Forhandling mellem de to Udvalg om Prisen for Losning m. v. Saafremt man ikke kunde enes om disse Spørgsmaal, fandtes der jo Overmyndigheder, som kunde fastsætte Prisen; men Taleren tvivlede ikke om, at Udvalgene nok kunde blive enige. Efter Planen skulde Kullene fra Kranen bringes over til Belysningsvæsenets Grund, og dette maatte saa selv transportere dem videre; det var det nemmeste for alle Parter, saa meget mere som Kranen ogsaa vilde blive benyttet af andre Firmaer f. Eks. Oliemøllen. Af den Grund ønskede Havneudvalget selv at bygge Kranen, og det passede ogsaa bedst ind i Forholdene, idet Udvalget da var Herre over, hvordan Kranen blev benyttet, for ikke at volde Ulemper overfor de større Firmaer ved Havnen, f.

Eks. Jydsk Andel. Taleren havde fra anden Side hørt udtalt Frygt for, at Havnen skulde tilsidesætte Belysningsvæsenet; men det vilde der selvfølgelig aldrig blive Tale om. Det nuværende Havneudvalgs Tid udløb i 1929, men Taleren kunne aldrig i sin vildeste Fantasi tænke sig, at et Havneudvalg skulde tilsidesætte en kommunal Institution, og skulde det ske, vilde det paagældende Udvalg hurtigt finde ud af, hvor det havde Regres, saa i den Retning var der absolut ikke noget at frygte. Havneudvalget arbejdede i det hele taget saaledes, at ingen ved Havnen var utilfreds dermed, og det vilde sikkert ogsaa blive Tilfældet i Fremtiden. Taleren vilde dermed anbefale at sende Sagen til Ministeriets Approbation, hvorefter Forhandlingerne kunde føres videre med Belysningsudvalget.

H. P. Christensen indrømmede, at det var en meget pæn Forelæggelsestale, Borgmesteren holdt, og hvis Forholdet var saaledes, at man var overbevist om, at Havneudvalget var let at komme til Rette med, var det jo udmærket; men saaledes var Forholdet ikke. Borgmesteren omtalte, at der havde været ført flere Forhandlinger med Belysningsudvalget; men Sandheden var, at der i de 1½ Aar havde været ført een direkte Forhandling om Spørgsmaalet. Belysningsvæsenet havde fra først af ønsket selv at bygge Kranen, men Havneudvalget frygtede for, at en kommunal Institution skulde blive ligestillet med private Importører. Det var beklageligt, at Havneudvalget ikke havde saa megen Tiltro til Belysningsvæsenet, men derved var der jo intet at gøre. Det var ikke Udvalget magtpaaliggende, hvem der byggede Kranen, det fremgik ogsaa af, at man efter Havneudvalgets Henstilling forhandlede med et privat Firma og fik en Overenskomst med dem. Man skulde da mene, at en lignende Overenskomst kunde opnaas for Kommunens Vedkommende, for Havneudvalget var vel ikke særlig interesseret i at stille en kommunal Institution daarligere end en privat Virksomhed. Den foreliggende Plan var meget løst skitseret, det var et rent skønsmæssigt Overslag, Kranen kunde ikke bygges for 222000 Kr. med alt Tilbehør, og det blev i Virkeligheden de Firmaer, der skal give Tilbud, som kom til at bestemme Prisen, og ikke Havneingeniøren. Der maatte foreligge en Ordning mellem Udvalgene, før Sagen sendtes til Ministeriet, for hvis dettes Approbation først forelaa, maatte Belysningsvæsenet selvfølgelig rette sig efter Havnens Ønsker, og hvis det var umuligt at faa en Fordel for Kommunen ved Losning af Kullene, maatte man jo se at indrette sig paa anden Maade. Forholdet mellem Kommune og Havn maatte derfor fastslaas først; det var paa Tide at faa en Ordning, der var til nogen Fordel for Byens Borgere; men efter de Forhandlinger, der hidtil var ført med Havnen, og efter den Behandling, Havneingeniøren havde givet Sagen, følte man sig ikke tryk i den Retning. Taleren vilde derfor stille Forslag

om, at Sagen sendes tilbage til Havneudvalget til fornyet Overvejelse og Forhandling med Belysningsudvalget, saa der kan foreligge en Overenskomst, inden Sagen gaar til Ministeriet. Det var ønskeligt, om det kunde ske inden alt for længe, for Tiden var trukket længe nok ud. I April forhandlede man med det københavnske Firma, derefter overvejede Havneudvalget i 2 Maaneder, og nu var der atter gaaet 3 Maaneder, inden det foreliggende skitserede Forslag kom frem, som ikke engang bragte Kullene ind paa Gasværkets Grund. Det var ikke nogen fyldestgørende Ordning for Belysningsvæsenet, men man var villig til at indgaa paa en Overenskomst ligesom de private Firmaer, dog at det naturligvis var ønskeligt, om Havneudvalget vilde stille sig lidt velvilligere overfor Kommunen.

Borgmesteren bemærkede, at hvis det var et kalkulatorisk Overslag, der ikke kunde holde, blev det jo værst for Havneudvalget. Taleren havde aldrig hos Hr. H. P. Christensen mærket nogen Interesse for Aarhus Havn, men tværtimod set, at et andet Udvalg ønskede at diktere Havneudvalget, hvad det skulde gøre; men det gik ikke. Det var ikke Havneudvalget, som forkastede den foreslaaede Overenskomst, men et Flertal i Byraadet; men Havneudvalget viste alligevel sin Interesse ved at tage Sagen op igen. Belysningsvæsenet havde taget Sagen paa en anden Maade, idet det havde tænkt paa at ødelægge Vejen over dets Grund til Havnen og truet med at ville ekspropriere en Del af Havnens Grund. En saadan Fremgangsmaade var ikke opmuntrende og tydede ikke paa nogen særlig Velvilje overfor Havnen. Forleden Dag lød Tordenrøsten igen, at Havneudvalget nok skulde komme til at makke ret; men Taleren saa med stor Sindsro paa Belysningsvæsenets Forsøg paa at gennemføre en Ekspropriation overfor Havnen. Angaaende Havnevejen, saa forelaa der en Overenskomst mellem Byraadet og Havnen om denne, og den kom Byraadet til at respektere. Der var ingen Tvivl om, at Ministeriet vilde give Havneudvalget Ret i dets Stilling, og naar et Udvalg eller en Udvalgsformand kunde komme paa saadanne Tanker, saa viste det blot, at han var bleven lidt højere end klogt var. Saaledes saa det Billede ud.

H. P. Christensen agtede ikke at skændes med Borgmesteren. Havnevejen kom man nok til senere, det forelaa ikke nu, og en Ekspropriation af denne var i hvert Fald unødvendig, da det var Kommunens Vej. Der havde tidligere været Tale om en Ekspropriation ved Slagtehuset, og det var beklageligt, at man ikke foretog en saadan. Man troede vel, at naar man viste Havnen en Velvilje ved denne Lejlighed, vilde det blive nemmere at forhandle med Havnen i Fremtiden, men det blev en Skuffelse, og den Pris, som Havnen forlangte for Grunden, viste klart, at Havnen ingen Interesse har for Kommunen. Hvis nogen var blevet for stor, var det vist snarere Borgmesteren, for han var snart den eneste der maatte regnes

med; han yndede at fremstille sig som det store Finansgeni, saa det næsten grænsede til Storhedsvanvid, men en skøn Dag blev han nok pillet ned af Piedestalen. Borgmesteren var udmærket til at føre Kællingsladder til Torvs, men han holdt sig ikke altid til Sandheden, og det var ogsaa en Usandhed, han serverede overfor Ministeren; men det var jo ikke første Gang, han prøvede paa at rakke sine Partifæller ned. Taleren vilde henstille til Borgmesteren ikke at komme for højt op og til at holde sig til Sandheden; det gjorde Taleren, og det klarede man sig i det lange Løb bedst med.

Borgmesteren erkendte, at det var ikke tørste Gang, H. P. Christensen havde udtalt Ønsket om, at Taleren skulde vige fra Borgmesterpladsen ; det Ønske var nu udtalt saa tidt, at det ikke mere gjorde noget Indtryk, og det skete i hvert Fald ikke før 31. Marts 1929. Taleren skulde ikke komme saa højt op som H. P. Christensen; han havde nu i flere Aar kun spekuleret paa at faa Kommunen ud i Laanemarkedet, medens Taleren havde forstaaet at manøvrere saaledes, at det heldigvis ikke var sket endnu. Angaaende Købet af Havnens Grund, saa skulde Belysningsvæsenet have set sig for, inden det begyndte at bygge; nu havde de maattet købe Ejendommene paa den anden Side af Gaden i dyre Domme. Men det vilde vel snart vise sig, hvad der blev ud af Byggeriet dernede, og hvorledes den Gas blev, som man fik. Hvis den foreliggende Sag ikke var moden til Afgørelse, tog Havneudvalget næppe sin Død derover.

Det vedtoges, at Sagen gaar tilbage til Havneudvalget til fornyet Overvejelse og Forhandling med Belysningsudvalget.